

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 244 (6521) | 22 кастрычніка 1939 г., нядзеля | ЦАНА 10 КАП.

ЗНАМЯНАЛЬНЫ ДЗЕНЬ

Сёння, 22 кастрычніка, у 6 гадзін раіцы па маскоўскаму часу, вызвалены народ Заходняй Беларусі пойдзе да выбарчых урнаў, каб выказаць сваю волю і вырашыць свой далейшы лёс.

Сёння гаспаіна расчыняцца дзверы ўсіх выбарчых участкаў гарадоў, мястэчак і вёсак Заходняй Беларусі. Прапоўныя Заходняй Беларусі будуць сёння выбіраць сваіх лепшых сыноў у Народнае (нацыянальнае) Сабранне. Па 921 выбарчай акрузе будзе балатывавацца 921 кандыдат. Усе гэтыя кандыдаты выстаўлены агудьнымі сходамі рабочых і сялян, рабочай гвардыі, сялянскімі камітэтамі, сходамі інтэлігенцыі. Яны з'яўляюцца сапраўднымі прадстаўнікамі народаў Заходняй Беларусі. Сярод кандыдатаў у дэпутаты — 123 жанчыны. Па нацыянальнаму саставу кандыдаты ў дэпутаты Народнага Сабрання размяркоўваюцца наступным чынам: беларусоў — 659, паліякаў — 110, яўрэяў — 80, рускіх — 38 і інш. нацыянальнасцей — 34 чалавекі.

Кандыдатамі ў дэпутаты Народнага Сабрання вылучаны Марыя Іванаўна Дзячук — работніца-тэкстыльшчыца, Владимир Мартынавіч Радзішэўскі — селянін-бядняк, Дамброўскі — рабочы чыгуначнага ліста станцыі Беласток, вядомы рэволюцыянер Сяргей Прытыцкі, настаўнік Абрам Машэвіч і іншыя прадстаўнікі працоўных мас.

Вось хто будзе рапашь лёс народа, вось хто будзе выконваць народную волю і жаданне.

Таржаствуюць народы Заходняй Беларусі, назавуць вызвалены з-пад панскага ярма. 5 млн. шчаслівых і свабодных людзей сталі гаспадарамі сваёй долі, гаспадарамі сваёй зямлі.

З імем вялікіх Леніна і Сталіна народы Заходняй Беларусі ідуць да выбарчых урнаў. За Сталіна, за савецкую ўладу, за сацыялістычную дзяржаву паладунь свой голас мільёны шчаслівых людзей, якія пры дапамозе доблеснай Чырвонай Арміі і савецкага народа заваявалі новае, радаснае жыццё.

Усе гарады і сёлы Заходняй Беларусі прынялі шчырыя выгавы. Вудіны ўпрыгожаны чырвонымі сцягамі, партрэтамі таварышоў Сталіна, Молатава, Варашылава, Калініна і інш. кіраўнікоў Усесаюзнай Комуністычнай партыі і Савецкага ўрада.

Членамі Участковых і акруговых выбарчых камісій, даверанымі, агітатарамі прадуць каля 100 тыс. чалавек. Толькі адных членаў акруговых і участкавых выбарчых камісій налічваецца 50 тыс. чалавек. Вяліка актыўнасць вызваленага народа!

Па ўсёй Заходняй Беларусі пры выключнай актыўнасці працоўных прайшлі тысячы сходаў і мітынгаў рабочых, сялян і інтэлігенцыі. Усе выступаўшы аднадухіна патрабавалі і далалі наказ сваім кандыдатам галасаваць за канфіскацыю памешчыцкіх зямель, за нацыяналізацыю банкаў, буйных фабрык і заводаў, за ўстанавленне савецкай ўлады на тэрыторыі Заходняй Беларусі, за ўваходжанне ў састав БССР і тым самым у Савоз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Усею на сходах гучалі словы блізкай любі і ўзіятнасці Чырвонай Арміі, вялікаму савецкаму народу за брацкую дапамогу.

Працоўныя Заходняй Беларусі ўжо на практыцы адчуваюць, як савецкая ўлада і комуністычная партыя любяць, ценяць і клопацца аб народе. Прайшоў толькі

адзін месяц, як доблесная Чырвоная Армія вызвала народы Заходняй Беларусі ад панскага ярма, а якія цудоўныя перамены адбыліся ў жыцці гарадоў і вёсак. Нааджавацца гаспадарчае і культурнае жыццё. Пущаны ўсе прадпрыемствы. Больш таго, на многіх фабрыках уведзена другая змена. Гарады і сёлы атрымалі соль, карасін, запалкі і інш. прадметы першай неабходнасці. На прадпрыемствах арганізаван рабочыя кантроль. Паляпшаецца ахова працы. Дзякуючы прынятым часовымі ўпраўленнямі мерам беспрацоўе наступова ліквідуецца. У адным толькі Беластоку налічвалася раней каля 15 тыс. беспрацоўных; сярод іх — 200 інжынераў, 109 урачоў, 350 настаўнікаў, каля 100 работнікаў мастацтва і т. д. Беспрацоўных у горадзе становіцца ўсё менш і менш, кожны дзень сотні людзей пасылаюцца на работу.

Дзякуючы дапамозе савецкага ўрада, працоўныя Заходняй Беларусі ўпершыню атрымалі магчымасць карыстацца бясплатнай медыцынскай дапамогай. У гарадах, у паветах і нават у вёсках адкрываюцца новыя большыя, поліклінікі, зубаврачэбныя кабінеты, адкрываюцца першыя дзіцячыя яслі, санітарныя станцыі і кансультацыі для дзяцей і цяжарных жанчын. Усею прымаюцца энергічныя меры да існага ахвату вучобай усіх дзяцей школьнага ўзросту. Упершыню на родных мовах — беларускай, яўрэйскай, рускай — пачалі працаваць школы. Народы Заходняй Беларусі шчыра ўзіятны працоўным Савецкага Саюза за аказаную ім брацкую дапамогу.

Сталіні Ім пяер думы і мары мільёнаў людзей, якія прыходзяць да выбарчых урнаў. Вялікі Сталіні Ім усе пацудзі, з ім усе сэрцы вызвалены і шчаслівыя адзінакроўных братоў нашых — працоўных Заходняй Беларусі. Усею на сходах аднадухіна з'яўляюцца:

— Вялікае дзякуй нашаму любімаму другу таварышу Сталіну за брацкоўскія клопаты аб нас.

Ні радзімы, ні самей, ні вішневецкі і ніякі рыдз-сміглы і бекі не будуць больш вырашаць народны лёс. З мінулым канчана раз і назавуць. Няма паварту назад. Уперадзе — светлая будучыня. На вялікі прастор вышаў беларускі народ. Узійшла зара новага, светлага жыцця.

Сёння, 22 кастрычніка 1939 г. — знамянальны дзень. Сёння 5 мільёнаў нашых адзінакроўных братоў выбіраюць дэпутатаў у Народнае Сабранне. У вялікім Савецкім Саюзе працоўныя Заходняй Беларусі бачаць сваю сацыялістычную радзіму, сваю брацкую радзіму. Упуднены ў сваіх уласных сілах, поўныя надзей на шчаслівае, радаснае будучае, працоўныя ідуць да выбарчых урнаў, каб аддаць свае галасы лепшым прадстаўнікам народа.

Браты з Заходняй Беларусі, уваходзьце ў адзіную сям'ю вялікага Савецкага народа! Ёсць родных дзяцей, прыме яна вас у свае абдымкі.

Беларускі народ, як і ўвесь 170-мільённым народ Савецкага Саюза, шле вам палкае прывітанне.

Няхай жыве брацкае еднанне працоўных Заходняй Беларусі і Савецкай Беларусі!

Няхай жыве вялікі і мудры Сталіні!

АДКРЫЦЦЕ ДЭНАДЫ АРМЯНСКАГА МАСТАЦТВА

На спектаклі «АЛМАСТ» прысутнічалі таварышы І. В. СТАЛІН, В. М. МОЛАТАУ, К. Е. ВАРАШЫЛАУ, Л. М. КАГАНОВІЧ, М. І. КАЛІНІН, А. І. МІКАЯН, А. А. АНДРЭЕУ, Г. М. МАЛЕНКОУ, М. Ф. ШКІРАТАУ

20 кастрычніка ў Дзяржаўным ордэна Леніна акадэмічным Вялікім тэатры СССР адкрылася дэкада армянскага мастацтва. Партэр, лоджы, ярус — перапоўнены. У тэатры прысутнічалі народныя камісары, дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР і Вярхоўнага Савета РСФСР, чыныя вышэйшага корпуса, артысты, кампазітары, музыканты, пісьменнікі, мастакі, музыкантаў, крытыкі, журналісты.

Армянскі Дзяржаўны тэатр оперы і балета ім. А. А. Спендіарова паказаў 20 кастрычніка оперны спектакль «Алмаст». Музыка гэтай оперы напісана вядомым кампазітарам, імя якога носіць тэатр.

рабам армянскага народа ў XVII стагоддзі супроць ішаземных заваявальнікаў. Выдатна гучыць аркестр (дырыжор Г. Е. Вудаян). Пастаўка опера тэлевізійна ажыццэўлена рэжысёрам Г. А. Ованесіанам. Спектакль ярка і красачна, з вялікім густам аформлен народным мастаком Арменіі М. С. Сар'янам.

Пасля сканчэння спектакля ў зале дуга раздалася апладзісменты, якімі глядзчы віталі прадстаўнікоў мастацтва Савецкай Арменіі.

На адкрыцці дэкады армянскага мастацтва прысутнічалі таварышы І. В. Сталіні, В. М. Молатаў, К. Е. Варашылаў, Л. М. Кагановіч, М. І. Калінін, А. І. Мікаян, А. А. Андрэеў, Г. М. Маленкоў і М. Ф. Шкіратаў.

СЁННЯ—22 КАСТРЫЧНІКА—ДЗЕНЬ ВЫБАРАЎ ДЭПУТАТАЎ У НАРОДНАЕ (НАЦЫЯНАЛЬНАЕ) САБРАННЕ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

Народы Заходняй Беларусі выйдучь згуртаванымі радамі і аднадухна будуць галасаваць за сваіх народных кандыдатаў, галасаваць за Савецкую ўладу, за далучэнне да квітнеючай Савецкай Беларусі, да вялікага Савецкага Саюза.

Народы Савецкай Беларусі шлюць палкае прывітанне сваім адзінакроўным братам і віншуюць з днём самых дэмакратычных у свеце выбараў.

ДЗЕНЬ ВЫБАРАЎ—ДЗЕНЬ УСЕНАРОДНАГА ЛІКАВАННЯ

УСЕ НА ВЫБАРЫ!

Добры дзень, браты і сёстры нашы!
Колькі сёння яркага свята!
Радасць кроцьчы ўрачыстым маршам,
І не вясень, а вясня прышла.

Сонечнае радаснае ранне
Сустракае вызвалены край.
Усе на выбары ў Народнае Сабранне!
Кожны галасуй і выбірай!

У чырвоны дзень такога свята
Ты прыходзь са шчырым пацудзім.
Выбірай найлепшых кандыдатаў,
Галасуй за лепшае жыццё.

За Саветы, за людскую волю,
За вялікай будучыні шлях,
Каб не ведаць рабства больш ніколі,
Каб расло багацце на палях.

Час прышоў да сонейка прэкладсі
Вам дарогі і па іх пайсці...
З імем Сталіна заўсёды шчасце,
А другога шчасця не знаёці.

Усе на выбары ў Народнае Сабранне!
Браце, бюлетень свой апускай!..
Сонечнае радаснае ранне
Сустракае вызвалены край.

Яны будуць галасаваць за савецкую ўладу

БРЭСТ-ЛІТОўСК, 21 кастрычніка. (Па тэлефону). Горад прыняў святучны выгавы. Вудіны заложены лікуючым народам. Усе апрануты ў лепшае адзенне. Лоўнікі, плакаты, транспаранты, партреты кіраўнікоў большэвіцкай партыі і савецкага ўрада, чырвані сцягаў — усё гэта радзе сэрцы працоўных.

У горадзе створана 12 выбарчых акруг. У іх будуць балатывавацца 12 кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання. Кандыдаты ўжо наменаны. Зараз у горадзе аб'являюцца сустрачы іх з выбаршчыкамі. Перадвыбарчыя сходы, на якіх выступаюць кандыдаты ў дэпутаты Народнага Сабрання, ператварыцца ў магучыя хаманстраны любі і ўзіятнасці савецкай краіне, правадару народаў вялікаму Сталіну.

На выбарчых участках працуюць 200 агітатараў. Яны праводзяць велізарную работу сярод выбаршчыкаў. Агітатараў дзітаральна асаджаюць тысячамі рознастайных пятаўняў, на якіх выбаршчыкі атрымліваюць вычарпальныя адказы. Агітатар зараз — вялікая сіла. Ён усею з'яўляецца жаданым голасам.

Ужо надрукаван увесь выбарчы матэрыял — бюлетені, пазы, загадоўлены канверты. У дзень выбараў на участках будуць іграць духавыя аркестры, арганізуюцца бугеты, абсталяваны трансляцыйныя радыётэчкі, завезены патэфоны з плацінкімаі лепшых савецкіх песень.

Сярод кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання балатываюцца тав. Шылоўскі Міхаіл Нікадзімавіч — рабочы, беларус. Ён 35 год працуе паравозным машыністам. Тав. Шылоўскі, не глядзячы на свае 52 годы, па-бываюму выконвае ўсе даручэнні часовага ўпраўлення.

Тав. Шылоўскі пры польскай ўладзе не раз выступаў у абарону сваіх таварышоў супроць сваволі польскіх улад.

Рабочы Брест-Літоўска добра ведаюць шаўда-азночучу тав. Рабеніцкага. Тав. Рабеніцкі пасля дэмабілізацыі з нарскай арміі ў 1918 годзе быў актыўным арганізатарам Чырвонай гвардыі ў Брест-Літоўску. У 1924 годзе тав. Рабеніцкі за ўдзел у комуністычным руху не раз арыштоўваўся і падвяргаўся жорсткім рэпрэсіям. Але не глядзячы на праследванні, ён заўсёды непахісна служыў справе рабочага класа і сялянства. За часнасць, за аддасць таварышам, за любю да народа рабочыя аднадухіна вылучылі тав. Рабеніцкага кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання.

Народ заверыў гэтым людзіма самае каштоўнае, самае дарагое, усё тое, што яны вынашвалі 20 год ў сваіх марах — галасаваць за савецкую ўладу, галасаваць за шчасце, за жыццё без капіталістаў і памешчыкаў. Выбраныя кандыдаты агітатуюць давер'е мас.

А. САЛАВЕЙ.

УКАЗ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА РСФСР

АБ ДНІ ВЫБАРАЎ У КРАЯВЫЯ, АБЛАСНЫЯ, АНУГОВЫЯ, РАЁННЫЯ, ГАРАДСКІЯ, СЕЛЬСКІЯ І ПАСЯЛКОВЫЯ СОВЕТЫ ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ РСФСР

1. Назначыць выбары ў краёвыя, абласныя, акруговыя, раённыя, гарадскія, сельскія і пасялковыя Саветы дэпутатаў працоўных РСФСР на 24 снежня 1939 года.

2. Пачатак выбарчай кампаніі па выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў пра-

цоўных РСФСР аб'явіць з 24 кастрычніка 1939 года.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета РСФСР А. БАДАЕУ.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета РСФСР Г. НАЗЛЮ.

Масква, 21 кастрычніка 1939 г.

ПАДРЫХОТКА ДА ВЫБАРАЎ У НАРОДНАЕ САБРАННЕ. НА АДЫМКАХ (справа палена): агітпрабег, арганізаваны часовым упраўленнем горада Беластока ў сувязі з надрыхтоўкай да выбараў дэпутатаў у Народнае Сабранне; (справа) правадзіць у сямі рабочага сасара А. В. Задіша (гор. Брест-Літоўск) гутарку аб выбарах у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі; на адной з вуліц гор. Веластока ў перадвыбарчы дні.

КАНДИДАТЫ У ДЭПУТАТЫ НАРОДНАГА (НАЦЫЯНАЛЬНАГА) САБРАННЯ

ШЛЯХ ГЕРОЯ

Кандыдат у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі ад 3-й выбарчай акругі 7-й аругі г. Беластока Сяргей Осіпавіч Прытыцкі. Фото В. А. Вернер. (Фотахроніка БЕЛТА).

Кандыдат у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі ад 14 выбарчай акругі г. Беластока Ф. А. Навасельскі. Фотахроніка БЕЛТА.

Сяргею Осіпавічу Прытыцкаму прыходзіцца часта выступаць на гэтых сходах. Ён — кандыдат у дэпутаты Народнага Сабрання. І заўсёды перад сходам прыяцель гаворыць яму:

— Нельга так выступаць, як ты выступаеш, Сяргей. Гавары спакойна, ты заўсёды аб сваім здароўі.

Ён саромліва ўсміхаецца, абяцае не хваляцца, але заўсёды аб абяцанні, як толькі сустракаецца твар да твару з шматлікай аўдыторыяй.

Са знешняе спакойнага, на выглед нават некалькі флегматычнага і вельмі стомленага чалавека, ён ператвараецца ў палкага прамоўцу, які ўкаляе ў свае словы ўвесь зал, усю вільняўскую навісць за паразітных класаў, да ворагаў працоўных мас.

З загонным лыханнем слухае яго аўдыторыя. Гэтага чалавека ведае ўся Заходняя Беларусь. У 1936 годзе дзякуючы яго ад расправы па ўсім буйнейшых гарадах Польшчы рабочыя правозілі забастоўку пратэста. Ведаюць яго і працоўныя Беластока. Усёго некалькі тыдняў назад ён выраваўся з сям'іх сцен адзіночнай камеры турмы ў Равічах пасля амаль чатырохгадовага зняволення. Яны ведаюць яго, як часнага і храбрага баіца-рэвалюцыянера. Яго жэлезную волю не зламілі ні зверскія катаванні польскай дэфензы, ні жахі прапраўнага ў польскай турме, ні чаганне смерці.

Вось кароткая гісторыя жыцця Сяргея Осіпавіча Прытыцкага.

У 1931 годзе, 18-гадовам юнаком, ён арганізаваў у роднай вёсцы Гаркавічы Сяльскага павета першую камсамольскую арганізацыю. Малады, напоўнены, ён быстра звязваўся з камсамольскімі арганізацыямі суседніх вёсак, усталяваў арганізацыйную сувязь. Яго выбарылі сакратаром райкома і членам акруговага камітэта камсамола. Пачалося палітычнае жыццё маладога рэвалюцыянера. У 1932 годзе ён уступіў у камуністычную партыю Заходняй Беларусі і яго выбарылі сакратаром акруговага арганізацыі камсамола.

Аднаго разу, гэта было ў 1933 годзе, Сяргей пайшоў у вёску Азёры, каб устанавіць татальную сувязь з агульным партыйным партыйным работнікам. Ші ўласная нявольнасць, ші чыё-небудзь зраджэнне — невядома, але нейкі шпій азнаваў яго і ён быў схоплены агентамі дэфензы і адвезены ў Мядзю Берастаўскі. Там з ім паступілі так, як паступілі з усімі, хто пашлаў у польскую турму палітвязьніц. Яго збілі з ног 6 паліцэйскіх узброеных на яго і пачалі зверска збіваць, прагануўчы выбар — неадкладна смерць аб'явілі прызначэнне. Праз нос і глотку пашла густая літка кроў. Вось-вось страціць прытомнасць. Але ён маўчаў, толькі некалькі мімавольных уздыхаў уладоў выраваў паліцейскім з вуснаў большыня.

Стомленыя каты ўбачылі ўсю бессэнсавасць сваёй намаганні. Гэты асобак не ўдаўся. Талы яны прапанаваў грошы і савабу за прызнанне.

— За грошы вы можаце купіць любую польскую кніжку ці жонку прэзідэнта, калі не самога яго. Але не купіце ні аднаго чэснага чалавека. — аказаў ім арыштаваным, напружваючы ўсе свае сілы, каб аказацца спакойным. Збіенні пачаліся з новай сілай.

Нарэшце яго перадалі ў рукі старога паліцейскага воўка — шэфэ дэфензы. Той вымушаў браўнінг, навуў Сяргея ў пемны пазвал і твар, ступіўшы халодным створам у твар, сказаў:

— Скажы, — інакш заб'ю.

— Забівай.

— Я прабуваў, каб ты ўсё расказаў.

— Не чакай, дарэмна.

— Нічога. У мяне ты загаворыш.

Так прадаўжалося амаль кожны дзень на працягу 9 месяцаў. Сяргей Прытыцкі лабіваў за гэты час у многіх турмах Польшчы. Многія высокапалажаныя інжынеры правярали на ім свае майстэрства. Але ні аднаму з іх ні на секунду не ўдалася зламаць волю гэтага чалавека.

Сяргей Прытыцкага поўнаўвага выпусцілі на свабоду і ўстанавілі за ім гласны паліцейскі нагляд. Выпусцілі, каб скарыць насля таго, як будучы сфармуляваны новыя ўмовы абвінавачання.

У двор, дзе жыў Прытыцкі, правакатары падкідавалі рэвалюцыйную літаратуру і чырвоныя сьпіткі. А затым — наладжваліся паліцы і вобскі. Толькі пільнасьць паліцэйшчыка выраставала Прытыцкага ад новага арышту, ад новых катаванняў, а можа быць і ад смерці.

Ён ушоў у глыбокае падполле.

У 1935 годзе ў камсамольскай арганізацыі пачаліся пагалоўныя арышты кіруючага актыва. Сталі шукаць прычыну прарыву і выявілі, што сын кулака нейкі Стральчук з'яўляецца агентам тайнай паліцыі. Гэты звады правакатар паспеў ужо вылаць катом каля тысячы камсамольцаў і камуністаў. Было рашана ўбраць правакатара, Стральчук, убачыўшы, што яго выкрылі, агента перайшоў у дэфензіву і стаў паліцейска тэмкі пад мошнай паліцейскай аховой. Ён выступаў на шматлікіх прапэсах у якасці галоўнага свемкі абвінавачвання і па адзін дзесятак рэвалюцыйна паказаннях не адзін дзесятак рэвалюцыйна пераў быў прыгаворан да пакарэння смерцю.

Сяргей Осіпавіч рашыў убраць мярзотніка. Ён доўга шукаў палыхоўчача вымажку. І, нарэшце, знайшоў. На 27 студзеня 1936 года ў Вільню быў назначан студэнт 17 студэнтаў і студэнтка Віленскага ўніверсітэта да абвінавачвання іх у рэвалюцыйнай дзейнасці. На гэтым прапэсе зноў выступаў галоўным свемкі абвінавачвання правакатар Стральчук.

Прытыцкі зарэз-ва выехаў у Вільню. З вядомым міжпаспым ён праправаў ў зал, дзе адбывалася судовае пасяджэнне.

Вось сук аб'яўляе:

— Пан свемкі Стральчук, прашу вас даць свае паказанні.

І калі правакатар стаў «паказваць», Прытыцкі ўстаў, вынуў доўга браўнінг, і, выстаўшы іх уперал, не спяшаючыся пайшоў да яго. Сазнаеце пананяла: «хутэй, чей, не то пачне заб'юць». Ён быстра, амаль бегам прайшоў паміж заламі, нахаду нагой збіў бар'ер, які аддзяляў зал ад месца, дзе сядзеў суд, пашыў доўга да зраджаніка і, прываставіўшы дула аднаго браўнінга да вуха, а другога да спіны, забіў сабаку.

Гэта было зроблена так раптоўна, што ніхто не перашкодзіў выканаць яго намер. І толькі пасля выстралу ў зале пачаліся дэмаверная паніка. І судзіць, і пракурор папопшылі схавацца пад стол, баромачы: «Ладуў, пан, жыццё ладуў, пан, жыццё!»

Прытыцкі, скарыстаўшы паніку, кінуўся праз зал, з рабэгу выбіў закрытыя на замок дзверы і бег.

На першай паліцэйскай яго дагнала куля, пушчаная паліцейскім, яна пашла ў правы бок (пасля аказалася, што яна зрабіла 16 распылаў кішкі). Ён ушоў, надынаўся, але тут яго дагналі яшчэ тры кулі. Яны пашлаў у спіну, шыю і левую руку. Сілы пашылі яго. Ён капкаўся ўніз па лесніцы...

Пасля доўгіх здымаў у госпіталі і турме «мудры» польскі суд вынес Прытыцкаму адначасова тры прыгаворы: да 15-ці год турмы і два пакарэнні смерцю праз павешанне.

Працоўныя Польшчы паднялі магутную хваляў пратэста. Два з паловамі года прадаўжалося судовае прытаніе. Рабочыя Варшавы, Беластока, Вільні і шматых гарадоў арганізавалі забастоўкі пратэста. І пасля прыгавора судовага разгалду паны вымушаны былі змяніць пакарэнне смерцю пажыццёвым турэмным зняволеннем.

— Я заўсёды верыў, што мяне вырвуць на свабоду, — гаворыць Сяргей Осіпавіч. — Я вёс пасля трох год і дзевяці месяцаў турэмнага зняволення я дамаўся гэтага шчаслівага дня. Я шчаслівы тым, што разам са мной атрымаў свабоду тысячы рабочых і сялян Заходняй Беларусі, у імя вызвалення якіх я змагаўся на працягу многіх год.

— За тых дзён, як Сяргей Прытыцкі, — заліў 53 таварышы рабочыя Антон Казебурк на сходы рабочых фанерага завода, дзе абмяроўвалася кандыдатура Прытыцкага, — мы без малейшага хістання аддзілі свае галасы. Такія людзі будучы стойка абароніць інтарэсы народа.

Стары рабочы праў. Такія, як Сяргей Осіпавіч Прытыцкі, ліколі не павяччуць.

Г. ТАРАН.

Кандыдат у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі ад 19-й выбарчай акругі г. Беластока тэкстыльшчыца А. К. Сідаровіч. Фотахроніка БЕЛТА.

Кандыдат у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі ад г. Беластока рабочы ткач В. А. Пырко. Фотахроніка БЕЛТА.

Хая Абрамаўна Маркус

ВАЛКАВЫСК, 19 кастрычніка. (Па тэлефону). На задворках Шырокай вуліцы знаходзілася паўразвалена хата Абрама Маркуса.

Слены апусціліся, урасты ў зямлю. Больш палатны шуб забіты фанерай і дошкамі, Страха пагіна. Студзены вецер свічыць праз шчыліны.

У гэтых руінах змяшчалася саматужная майстэрня Абрама Маркуса. Тут ён вырабляў шкур. Аліч ён ніяк не мог пракарміць сваіх шасібра дзяцей. Нястача прымушала яго карыстацца дапамогай сям'і.

Маленькая Хая больш за ўсё дапамагала бацьку. Яна то налівала ваду ў чаны для замочкі шкур, то перакладала і перамывала іх.

Шпі год, а жыццё сям'і Маркуса не змянялася.

Хая пайшла вучыцца да краўчыхі. Вучэбу скончыла, а працаваць не было дзе. Потым скончыла курсы медысёў, але зноў аталася без работы.

У гэты час Хая пачала разумець, што працоўныя першыя года, разучылі толькі таку, што аб іх не класіфікацыя памешчыні і капіталістаў. Свае думкі Хая пачала выказваць на сходах рабочых. Уступіла ў камсапол.

Але не пашанавала Хаі. У 1935 годзе маладая дзяўчына пашла ў рукі паліцыі і за прыналежнасць да камсамола была прыгаворана да аднаго года турмы.

Турма яшчэ больш загартвала Хаю. Яна рашыла да канца змагацца за свабоду.

Пасля адбыцця турэмнага зняволення Хая дзешчэ больш рапуча і смеяла. Падданому прыходзіць яе брат Ізраіль.

У

1936 годзе перад першмайскім святам Ізраіль і Хая рыхтаваліся вывесіць на вуліцы чырвоны сьпіт і расклеіць першмайскія лістоўкі. Ранкам наскочыла паліцыя, зрабіла вобскі, і Ізраіль разам з Хайай апынуліся пад вартай. Пачалася катаванні.

Хая была прыгаворана да 6 год турмы, Ізраіль — да 4-х.

Тры годы пакутвала Хая ў сям'іх і халодных турэмных камерах. Тры годы выпрала нечуваных здымаў і знявагі.

— Калі надзея я на сябе турэмнае адзясненне, — гаворыць Хая, — нібы шпільскай калодзі мне ўсё пела. Нават мяшок для бульбы і то дашч, чым годзе адзясненне. Змянялі яго толькі два разы ў год.

Аднойчы ўвайшла паліцыя і выпусціла ўсёх зняволеных, за выключэннем асуджаных па палітычных справах.

Зняволеных даведаліся, што народы Советскага Саюза працягнулі руку брацкай дапамогі працоўным Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны і што Чырвоная Армія падыходзіць да горада. Не вытрымалі зняволеныя, ярасна кінуліся яны да турэмных варот і пачалі іх ламаць. Як раз падаспела дамога насельніцтва. Вароты рухнулі. Хая на свабодзе! Яна накіравалася дамоў і сустрала часткі Чырвонай Арміі. Вількай радасцю напойліся сэрца. Прыперулі слёзы. Хая ледзь стрымлівала іх.

Зараз Хая Абрамаўна вылучана кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі па 133 выбарчай акруге г. Валкавыска. Выбарчыкі акругі горада вталі свайго калымата і аднадушна заявілі, што аддадуць за яе свае галасы.

Н. АЛЬФЕР.

АДНА З МНОГІХ

Ефрасіня Аляксандраўна Рэзіг прапуе на фабрыцы «Арлоў» з 1930 года. Рабочыя і работніцы фабрыкі ведаюць яе, як лепшую работніцу, чулага таварышу. Усё сваё жыццё яна неавізіла эксплаататарам, ненавізела зраджаніка, якія гатовы зрабіць за грошы любую подласць.

Пяцкім і змротным было жыццё Ефрасіні. Аб сабе яна многа не любіць гаварыць, хоп і сціць аб чым расказаць. Народзілася Ефрасіня Аляксандраўна ў 1908 годзе ў горадзе Ліа. Бацька быў рабочым-пільшчыкам, а маці — прачкай.

У 1912 годзе, калі Ефрасіні было 4 год, намер бацька. У сям'і было 6 дзяцей, адзін менш другога. Яны аталіся з маткай, іх трэба было даягліць, накарміць. Маці блася, я ярыба аб іх. Капела было пайсці купіць-небудзь за тапамагой, але добра вела, што не атрымае яе.

У 1919 годзе памерла і маці. Пасля яе смерці дзешч пераехаў ў вёску да свайго дзяду.

Ефрасіня Аляксандраўна споўнілася 15 год. Яна прапала на панскіх палях да 1928 года. Потым зноў у горадзе Ліа працавала служанкай, мала білізну ў паншчы.

А пасля пайшла працаваць на гумавую фабрыку «Арлоў».

Новае жыццё прышло з Чырвонай Арміяй. Арцый засяліла сонца, чырванію дзясцкі ясны дзень. Зараз Ефрасіня Аляксандраўна з'яўляецца членам рабочага камітэта фабрыкі.

На мітынгу, які адбыўся 15 кастрычніка, рабочыя і работніцы фабрыкі «Арлоў» аднадушна вылучылі тав. Рэзіг кандыдатам у дэпутаты Народнага (нацыянальнага) Сабрання.

Рабочыя і работніцы фабрыкі на гэтым сходы характарызаваў свайго кандыдата, як адну з актыўных, чэсных і адданых справе народа работніц. Выбарчыкі пятай прамоўчовай выбарчай акругі, усё як адзін, заявілі, што яны аддадуць свае галасы за Ефрасіню Аляксандраўну. Яна была галасавал за дэпутатку Заходняй Беларусі да Беларускай Советскай Соялістычнай Рэспублікі, за ўстанавленне советскай улады, за шчасліва і свабоднае жыццё, без памешчыкаў і капіталістаў.

М. ЛЕУНАВЕЦ.

З нядаўняга мінулага

ГЛЫБОКАЕ, 19 кастрычніка. (Па тэлефону). На яго галаве яшчэ не паспелі адрасці валасы, астрыжаныя ў турме. Але пільны турэмныя здымаў ўжо сталі ўспамінамі. Новае жыццё, аб якім ён увесь час марыў, пастала. Народ аказаў яму вільнае давер'е, вылучыўшы кандыдатам у дэпутаты Народнага (нацыянальнага) Сабрання Заходняй Беларусі.

Калісьці ў Вільню існавала яўрэйская школа, дзе вучні выбонвалі розныя рамесніцкія работы.

У 1927 годзе ў гэту школу з мястэчка Докшыцы Глыбокага павета прыйшоў 17-гадовы Гаўрыль Касоўскі. Выхадзец з белай сям'і яўрэй-шаўна, ён адразу прышнуў да рэвалюцыйна-настройнай моладзі.

Аднойчы да яго пайшоў прыяцель Сак і сказаў каротка: «Мяне выключылі са шкмы».

Вучні абурліся. Гаўрыль прапанаваў паслаць дэлегацыю да адміністрацыі з просьбай пакінуць Сака ў школе, а калі гэта не дапаможа — баставаць.

Так і здарылася. Адбылася першая забастоўка, у якой удзельнічаў Гаўрыль Касоўскі.

Хутка і Гаўрыль быў да турмы выпушчан са школы, як запаводзаны ў рэвалюцыйных сувязях.

Пачаўся перыяд беспрапоўя. Час-а-часу ўдавалася працаваць у розных сталярных майстэрнях.

У 1928 годзе Гаўрыль Мендзелевіч Касоўскі становіцца членам паліцэйскай камсамольскай арганізацыі, яму дазваляюць адзясныя даручэнні. Спачатку ён прапуе ў адзясныя пірагавы. Пасля — сакратаром Віленскага акруговага камітэта камсамола.

Праз некаторы час пачаліся праследванні з боку паліцыі. Яны яго з'явілася ў спісах «субэтаналежных». І Гаўрыль вымушан быў жыць нелегальна.

У 1930 годзе Гаўрыль Касоўскі ўступіў у камуністычную партыю Заходняй Беларусі. Прапуе сакратаром Слонімскай і Навагрудзкай ячэек. Вільнае ў вёскаў дзі афармлення мясцовых камуністычных арганізацый, сялянскіх выступленняў супроць секвестратараў.

Прапавець прыходзілася ў пажыці і беспаспешных умовах. Паліцейскія часта перапрапанілі ў сялянскую вопратку і з сярпамі і косамі ў руках выходзілі на спаяванне».

Тав. Касоўскі расказавае пра такі выпадок: у адну вёску Слонімскага павета павінен быў прыхаць секвестратар за па-

дзямкі. Сямяне ўсёй вёскай вышлі на балымак сустракаць «госпа». Не паспелі секвестратар пад'ехаць, як сямяне з розных бакоў пачалі надынаць яго «палаткамі». Праз некалькі мінут брычка секвестратара была даверу завалена камякшамі. Сам ён збыў паспешна ўцячы. Мясцовыя ўлады вымушаны былі пайсці на ўступкі сіданам.

Вяртаючыся ў Вільню пасля выканання партыйнага задання, Гаўрыль быў апошням жандарам. Дэфензы пачынае следства. З прыгаворнага паказання следцы зьяртаеша да Гаўрыля Мендзелевіча:

— Ну, што, Сама,—так, зяецца, паче ўмоўна завуць таварышам Гаўрыль. Ніхто не ведае, што ты арыштаван, і табе зусім не пажыа стаць правакатарам.

Гаўрыль з пагардай паглядзеў на следчага і адмовіўся даваць паказанні.

Каты прыступілі да справы. Мопа звязалі рукі. Наміж рук і кален прысунулі палку. Павесілі між двума крэсамі і праз нос пачалі ліць брунзную атручаную ваду. Білі нагайкамі па пятах.

Гаўрыль страціў прытомнасць... Толькі вышадкова ўдалося выравацца з турмы раней тэрміну.

У пачатку 1938 г. тав. Касоўскі выехаў у Шчучынскі павет афарміць камсамольскую арганізацыю.

Выяваўшы гэтае партыйнае заданне, ён вярнуўся на месца работы. Але хутка зноў быў арыштаван, яго выдаў правакатар Травікаў.

У сакавіку 1939 г. адбыўся суд. Гаўрыль Мендзелевіч быў прысуджан да 10 год пазбаўлення волі ў брацкай турме.

Мумрай асенняй раніцай 13 верасня 1939 г. немцы занялі горад Брэст. Дзясці польскія дэфензы збеглі, пакінуўшы арыштаваных пад замком—хай гінуча ад бамбардыроўкі. Палітзьяволенныя зламаці дзверы і вышлі на волю. Сярох іх быў Гаўрыль Касоўскі. Ён пешу накіраваўся на Палессе. У маленькай вёсцы Сярніні астанавіўся. Там яго сустрала радасная вестка аб уступленні Чырвонай Арміі ў Заходнюю Беларусь і Заходнюю Украіну.

— Я быў ушэнен, — гаворыць Гаўрыль, — што Чырвоная Армія прыдзе нам на дапамогу. Я яшчэ малады, мне 29 год. Ші турма, ші адзешч дэфензы не зламаці майго духу і сіл. Усё сваё жыццё прышчыў пабулове новага жыцця. — І ён шчасліва ўсміхаецца, зусім так, як яго аднагодкі з краіны Советаў.

А. ГЕЙНЕ.

Цім. ЗАРЭЧНЫ

Расплата

На высокім беразе Нёмана, праз які кохзіць маленькі паром, узвышаецца заросшая муравою магіла без кржыя і агарожы.

Старыкі, дучы на кірмах або з кірмаша, здымаюць шапкі і магілі; дзясцты, падыходзячы да яе, абрываюць песню і смех; хлопчыкі, глядзючы ў бок магілы, становяцца хмурымі і суровымі, і рукі іх спіскаюцца ў кулак.

А некалі не было магілы на беразе Нёмана, і паром жыў вясёлым і шумным жыццём. Тут, на доўгай пясчанай касы, хлапчухі любілі купацца і лавіць рыбу, лясцянскія бабы пралі білізну, а парабкі і майстры з маентка Бржэзюўскага гулялі ў святочныя дні ў сасянку.

Але вёс ўжо дзясці год, які маўчыць вясюлі бераг Нёмана, толькі з боку маентка часам даносіцца гул малагарні і стук кавальскага молата, або сава, накіроўваючыся ўначы палёт, глуха прахрычывае над ракой.

Дзясці год спяць у магіле панскія парабкі з Ліцыя — стары разважлівы дэсарб Арцём, малады вясёлы пасляр Якім, шхі конюх Прапок, расстэляныя па загаду пана-капітана Бржэзюўскага за суршадзены экзекцыю, якую ўчыніў ён усім парабкам за ўзлел ў забастоўку. Сем чалавек ужо высокі панскія гайцы, але калі дайшла чарга да рабочага а бровара Алама Гіснапа, ён ударыў гайдука ў твар і кінуўся на пана Бржэзюўскага, а жандары пачалі страляць і за-

жыць наперакот катом — за сябе і за свайго друга Міхаса, каб, выражыўшыся з турмы, расплаціцца з панамі і панятаямі за яго смерць, за смерць брата і за смерць парабкаў з маентка Бржэзюўскага.

Гэтая думка памагала яму жыць і шчырш. Русыя валасы яго пасвілі, твар з ружовага стаў шарым, плечы згорбіліся, але ў душы ён адчуваў сабе маладым, гатовым вытрымаць астатнія пяць год турэмнага зняволення.

Ші

Такім застаў яго верасень трынаццаці дзясціга года.

Увечары ў турэмнае акно ўварваўся гул выбуху, і зняволены, які ацін, ускочылі на ногі. Ад другога выбуху зарыжгалі турэмныя сены. Па карыдор, шарка тапулючы, прабег вартавы, а потым усё сідуха ў чаканні новых выбухаў.

Іх доўга не прышлося чакаць. Патрасаючы турэмныя сены, яны зарыжгалі, як удары перуна. Яркае святло ўварвалася ў турэмнае акно, асвятліўшы бядзённы твары зняволеных.

Вайна! Але з кім? І што яны пасе зняволеным? Разважаль не было часу. Снарады ці бомбы маглі трапіць у турму, і ад яе не аталася-б і каменя на камені. Без слоў, у адзіным парызе, кінуліся зняволеныя да дзвярэй. Стукот сонцы рус і рус разбэся па ўсёй турме. Але ніхто не адгукваўся зняволеным. Нёмна было на турэмным дварэ, не гарала святло ў канцыларны турмы, толькі ў горадзе палалі будыны і грэмелі адзін за адным страшныя выбухі.

З усёго размаху ўдарылі зняволеныя плячымі ў дзверы. Раз, другі, трэці... Моцны жалезныя запоры, не паддаюцца аслабелым вяртам. Але трэба быць, ламаць, крышчыць, прытаювацца, бо ніхто не адгукваўся, начальнікі разбегліся хто куды, пакінуўшы ў каменнай магіле сотні людзей.

— Яшчэ, браты!.. Возьмем! Раз!.. Стаць, не кратаюцца дзверы, а трэба іх прамаць, прабіцца на волю, к жышню. Грэмьць выбухі снарадаў, гузіць у небе самалёты, кружача над турмой, сідуюць бомбы наблізу.

І раптам скарэз гул чусцца моцны адамай голас:

— Разбірай нары!

Умомант апынуліся ў руках зняволеных дошкі ад нар, важа ўдарылі ў дзверы — раз, другі, трэці, і прамаляся дзверы, з грукатам паласці ў карыдор.

Выврвалася з камеры зняволеныя, кінуліся да другіх камер памагаль вызваліцца, а потым абяліся, папалавалі, нехта ўсхвалывалым голасам усклікнуў:

— Мы на волі, таварышы! Няхай жыць рэвалюцыя!

І такая радасць ахапіла ўсіх, як быць з магілы вышлі, а павакал грукат, і крык, і плач.

Гарыў у многіх месцах горад. Гузела маторамі неба. Развалілася адна за другою бомба. На палху міма турмы шарка лясалі аўтаматбі, рыссы ехалі вазачнікі, беглі людзі. Вайна!

Саскочыла некалькі чалавек на дарогу, спынілі многіх, палталі, але такі быў страх у людзей, што нельга было разабраць, што яны адказвалі. Нарэшце, даведаліся, што ўжо некалькі дзешч ідзе вайна з Германіяй; шпарка вярнуліся да астатніх і парашылі раззійсёныя мацныя паранямі на дамах.

IV

Большы тыдня ішоў Адам Гневаш са сваімі таварышамі ў Ліцыяны. Сялянкі давалі ім хлеб-соль, хлапчухі паказвалі дарогу. Шпі больш наняны, глухімі лясцямі дарогам, каб не трапіць у рукі жандароў або войск. А калі палыходзіла да Ліцыя, радасная вестка даляцела да іх: Чырвоная Армія заняла ўжо Маладзечна, Баранавічы, хутка прыдзе сюды, да

дзень у Ліцыянах запанавала яшчэ большая радасць: да Нёмана падшыла Чырвоная Армія.

V

Новае жыццё закіпела ў маентку. З чырвонай павязкай на рукаве хоціць па дварэ Адам Гневаш, і вясёлыя вочы яго гарачы пачасем. Ён — пачальнік рабоча-сялянскай гвардыі. Народнае дабро будзе цела ў яго руках! Кожную ноч правярае ён пашты, прысхудоўваеша да пошхаў, утуджаецца ў нему.

Вос яму здаецца, што нібы зашумела за домам. Ён ідзе ў сад. Пішыня. І раптам пішыню разрывае стрэл. Чырвоная гвардыяея кідаюцца ўслед за камандзірам. Тутан ног, крыкі: «Стоі!» Стрэл. Чутна, як падаюць на зямлю два пелы. На траве ляжыць пан-капітан Бржэзюўскі, а на ім — Гневаш, які мошна трымае яго за руку. Рабочыя абшукваюць свайго былого гаспаляра. У пана-капітана развалівер, бомбы запальваючы матэрыял. Ён хацеш спыніць маентак. Абсідзены, разгублены, ён кіраваўся сласно пометай. Але не ўдаўся яго намер. Звязанага дыверсанта выдучы ў маентак. А які ў яго мзрэнны выглед! Ён дрыжыць, каліціцца, жоўтыя боць яго ў гразі, і сам ён у гразі...

Гузе, як патрыжоўжаны вузель маентак. Не панскі, а батрацкі, народны. З чырвонай павязкай на рукаве, а вільготуць за плячымі хоціць на дварэ Адам Гневаш — не батрак, не катаржнік, а чырвоная гвардэц, шчына ахоўваючы народнае дабро.

Калі пачаў народ выбіраць кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання, парабкі аднагалосна вылучылі кандыдатуру Алама Гневаша.

— Ён не падвядзе. Яму ад усёй душы давярае народ.

І выбралі Алама Гневаша кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання.

— Яшчэ, браты!.. Возьмем! Раз!.. Стаць, не кратаюцца дзверы, а трэба іх прамаць, прабіцца на волю, к жышню. Грэмьць выбухі снарадаў, гузіць у небе самалёты, кружача над турмой, сідуюць бомбы наблізу.

І раптам скарэз гул чусцца моцны адамай голас:

— Разбірай нары!

Умомант апынуліся ў руках зняволеных дошкі ад нар, важа ўдарылі ў дзверы — раз, другі, трэці, і прамаляся дзверы, з грукатам паласці ў карыдор.

Выврвалася з камеры зняволеныя, кінуліся да другіх камер памагаль вызваліцца, а потым абяліся, папалавалі, нехта ўсхвалывалым голасам усклікнуў:

— Мы на волі, таварышы! Няхай жыць рэвалюцыя!

І такая радасць ахапіла ўсіх, як быць з магілы вышлі, а павакал грукат, і крык, і плач.

Гарыў у многіх месцах горад. Гузела маторамі неба. Развалілася адна за другою бомба. На палху міма турмы шарка лясалі аўтаматбі, рыссы ехалі вазачнікі, беглі людзі. Вайна!

Саскочыла некалькі чалавек на дарогу, спынілі многіх, палталі, але такі быў страх у людзей, што нельга было разабраць, што яны адказвалі. Нарэшце, даведаліся, што ўжо некалькі дзешч ідзе вайна з Германіяй; шпарка вярнуліся да астатніх і парашылі раззійсёныя мацныя паранямі на дамах.

IV

Большы тыдня ішоў Адам Гневаш са сваімі таварышамі ў Ліцыяны. Сялянкі давалі ім хлеб-соль, хлапчухі паказвалі дарогу. Шпі больш наняны, глухімі лясцямі дарогам, каб не трапіць у рукі жандароў або войск. А калі палыходзіла да Ліцыя, радасная вестка даляцела да іх: Чырвоная Армія заняла ўжо Маладзечна, Баранавічы, хутка

НОВЫМ ЖЫЦЦЁМ ЖЫВУЦЬ ГАРАДЫ І СЁЛЫ ВЫЗВАЛЕНАЙ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

ДЫХАННЕ НОВАГА

ПНСК, 20 кастрычніка. (Па тэлефону) Новае жыццё настала ў Заходняй Беларусі, на той зямлі, дзе разваліліся стогны і плач беларускага народа, пакутаўшага пад ботам польскіх памешчыкаў і фабрыкантаў.

Новыя песні разіваюцца над неабсяжымі прасторами палёў і лясоў, раўнін і балот, песні аб шчаслівым і радасным жыцці.

Праязджаючы па сёлах і гарадах вызваленай Заходняй Беларусі, бачыш, як магутнай крывінай б'е новае жыццё. Народ лікуе. Ён прыносіць штуршок, з глыбіні сэрца удзячнасць вялікаму савецкаму народу.

Сталін! Гэта слова, блізкае кожнаму працоўнаму, вымаўляецца тут з цёплай любоўю. Калі волячы «Найхэй жыцьце наш Сталін!» разіваюцца на мільянах і сходах, то ў адзак гучыць грамавое і магутнае «ура».

Сталін! Гэта шчасце і радасць народа. Сталін! Гэта шчаслівае і свабоднае жыццё.

Сталін! Гэта сімвал вызвалення ўсяго чалавечства. Таму ў працоўных вызваленай Заходняй Беларусі па вузлах любімае, блізкае, драгое імя праўдывага, вызваліцеля, які выдэе вялікі народ Савецкага Саюза ўперад, да шчасця і радасці.

Толькі цалком народ разгарнуў свой магутны талент, свае творчыя здольнасці, над якімі глуміліся і здзікваліся польскія капіталісты і памешчыкі.

У часовым управленні горада Пінска сабраліся мастаі. Задумана і проста гутарылі яны з старыняю часовага ўправлення тав. Дружыніным. Яны гаварылі аб цяжкім лёсе мастакоў пры капіталістычным ладзе. Мастак М. М. Гальштэйн гаварыў ад імені маладых мастакоў, якія завялі, як кветкі ў халодныя няясныя дні, і ажылі толькі цяпер, з прыходам Чырвонай Арміі, вярнуўшыся пача працаваць іх кісьць. Мастак Гальштэйн паказвае сваю апошнюю работу — партрэт вялікага Сталіна.

— Я з хваляваннем узду ў рукі кісьць і пачаў рысаваць, — гаворыць ён. — Быстра кладуцца фарбы. Усё ясна і ясна выступаюць контуры вобраза нашага драгога настаўніка, вялікага Сталіна. Радасць ахапіла мяне, калі я пачаў укладваць ў плох маёй работы. У мяне абудзіліся пачуцці, якіх я ніколі яшчэ не адчуваў, пачуцці вялікай радасці і ўдзячнасці да геналянага праўдывага народаў, усіх прыгнечаных і абяздоленых.

8 год работы Давід Самурын хадаў без работы. У часе стачкі фабрыкант выкінуў яго з запалькавай фабрыкі. 8 год ён вандраваў у пошуках работы і кавалка хлеба. На фабрыку яго не прымаі.

Зноў ажыў Самурын, калі пераможная Чырвоная Армія вызваліла працоўных Заходняй Беларусі ад панскага гнету. У першыя ж дні новага жыцця працоўныя ацудлі кланаты аб іх. Часовае ўпраўленне горада прыняла меры да наладжвання бесперабойнай работы фабрыкі і заводаў. 15 кастрычніка запалькавая фабрыка пачала працаваць у дзве змены. У ліку іншых работных зноў прышоў на фабрыку работчы Самурын.

Колькі радасці ў Самурына і яго дзяцей! І не толькі ў Самурына. На няпоўных даных, за тры дні атрымаі работу каля 700 беспрацоўных.

Калі вы ідзеце па вуліцах горада, вы бачыце, што пачалася работа па ўпарадкаванню вуліц, плошчаў і завулкаў. Рамантуюцца масты, пачалі будавацца даммы. Прыступілі да рамонту жалеа-бетоннага маста праз раку Піна, які быў узарван палаякамі пры адступленні. Горад ажыў.

Валасны камітэт. Сюды прыходзяць сяляне за рознымі парадкамі. Да стала старшыні падшлі 2 петыцыі. Усё жыццё яны вандравалі па прасторах зямлі. Яны, як і ўсе народы Заходняй Беларусі, з радасцю сустраі сваю вызваліцельніцу — Чырвоную Армію. Цяпер яны прышлі ў валасны камітэт прасіць даць ім зямлю.

— Мы хочам, — гавораць яны, — за жыццё, як людзі. Мы жадаем асеці на зямлі і разам з усімі народамі будаваць новае жыццё.

Да нас прышоў стары служачы. Ён прынёс пісьмо сваім дзецям, якія знаходзяцца ў Савецкім Саюзе. Пісьмо поўна глыбокага смутку і сэнсу.

— Вішную вас, — піша ён, — і дзякую савецкую краіну за працягнутую руку брацкай дапамогі. На працягу 20 год мы жылі падзеяй на гэту шчаслівую мінуту.

Малады Іша — яго сын — прыпісвае сваім братам: — Ужо 6 дзён вучуся рускай мове і цяпер прабую свае сілы. У Пінску весела, усё рады. Цяпер змагу ехаць вучыцца ў Маскву...

Такавыя эпізоды з новага жыцця. Прышоў доўгачаканы, рашчлівы час. А ўперадзе многа яшчэ радасных перамож, многа шчаслівых і радасных дзён, бо новае жыццё будзе вызваленае народ.

Б. ЗЕЛКСОН.

кінуў яго з запалькавай фабрыкі. 8 год ён вандраваў у пошуках работы і кавалка хлеба. На фабрыку яго не прымаі.

Зноў ажыў Самурын, калі пераможная Чырвоная Армія вызваліла працоўных Заходняй Беларусі ад панскага гнету. У першыя ж дні новага жыцця працоўныя ацудлі кланаты аб іх. Часовае ўпраўленне горада прыняла меры да наладжвання бесперабойнай работы фабрыкі і заводаў. 15 кастрычніка запалькавая фабрыка пачала працаваць у дзве змены. У ліку іншых работных зноў прышоў на фабрыку работчы Самурын.

Колькі радасці ў Самурына і яго дзяцей! І не толькі ў Самурына. На няпоўных даных, за тры дні атрымаі работу каля 700 беспрацоўных.

Калі вы ідзеце па вуліцах горада, вы бачыце, што пачалася работа па ўпарадкаванню вуліц, плошчаў і завулкаў. Рамантуюцца масты, пачалі будавацца даммы. Прыступілі да рамонту жалеа-бетоннага маста праз раку Піна, які быў узарван палаякамі пры адступленні. Горад ажыў.

Валасны камітэт. Сюды прыходзяць сяляне за рознымі парадкамі. Да стала старшыні падшлі 2 петыцыі. Усё жыццё яны вандравалі па прасторах зямлі. Яны, як і ўсе народы Заходняй Беларусі, з радасцю сустраі сваю вызваліцельніцу — Чырвоную Армію. Цяпер яны прышлі ў валасны камітэт прасіць даць ім зямлю.

— Мы хочам, — гавораць яны, — за жыццё, як людзі. Мы жадаем асеці на зямлі і разам з усімі народамі будаваць новае жыццё.

Да нас прышоў стары служачы. Ён прынёс пісьмо сваім дзецям, якія знаходзяцца ў Савецкім Саюзе. Пісьмо поўна глыбокага смутку і сэнсу.

— Вішную вас, — піша ён, — і дзякую савецкую краіну за працягнутую руку брацкай дапамогі. На працягу 20 год мы жылі падзеяй на гэту шчаслівую мінуту.

Малады Іша — яго сын — прыпісвае сваім братам: — Ужо 6 дзён вучуся рускай мове і цяпер прабую свае сілы. У Пінску весела, усё рады. Цяпер змагу ехаць вучыцца ў Маскву...

Такавыя эпізоды з новага жыцця. Прышоў доўгачаканы, рашчлівы час. А ўперадзе многа яшчэ радасных перамож, многа шчаслівых і радасных дзён, бо новае жыццё будзе вызваленае народ.

Б. ЗЕЛКСОН.

Заходняя Беларусь. Сям'я ткачы А. О. Петровіч атрымала новую кватэру. На здымку: тэкавы сямі А. О. Петровіч і тэкавы дзеці на новай кватэры. Фото А. Мажука. Фоталінія ТАСС.

ГОРАД МЯНЯЕ СВАЁ АБЛІЧЧА

БЕЛАСТОК, 21 кастрычніка. (Па тэлефону). Прайшоў тэкавы азім месці, як доблесная Чырвоная Армія ўступіла ў горад. Толькі азім месці, а якае здзіўляюча перамена адбылася ў жыцці горада! Быўшы панскі правіцель з усім на кляніцкім аб'екце насельніцтва, аб добрабыце горада. Беласток быў пакінуты без прадуктаў першай неабходнасці, без паліва. Спыніліся амаль усё прадпрыемствы. Пагражаючыя меры прыняла беспрацоўе. Усё гаспадарчае і культурнае жыццё было паралізавана. А цяпер пунчаны ўсё прадпрыемствы. Больш таго, на многіх фабрыках узвешана другая змена. Горад атрымаў соль, карасі, запалкі і іншыя прадукты першай неабходнасці. Бура развіваецца культурнае жыццё. На прапрыемствах арганізаваны работчыя кантроль, які сочыць за нармальнай работай фабрык, заводаў і прасякае спробы сабатажа з боку некаторых прадпрыемстваў. Паліцэйская ахова працы. На раззе буйных прадпрыемстваў арганізаваны ленінскія куткі.

Беспрацоўе было цяжкім б'ём для насельніцтва Беластока, які і іншыя гарады Заходняй Беларусі. У горадзе налічвалася каля 15 тысяч беспрацоўных. Сярод іх — 200 інжынераў, 109 урачоў, 350 настаўнікаў, каля 100 работнікаў мастацтва і т. д.

Многія тэктільныя, гарбарны і работчыя іншыя прадпрыемствы прапалі толькі па некалькіх месяцаў у голзе і былі асуджаны на поўнагоднае існаванне. Беспрацоўе

і галеча штурхалі жанчын на прастэту. Цяпер, дзякуючы прынятым часовым управленнем мерам, беспрацоўе рассяваецца.

Больш тысяч беспрацоўных паслана на фабрыкі і заводы. Атрымаі работу сотні інжынераў, урачоў, настаўнікаў, работнікаў мастацтваў. Многія работчы-будавальнікі заняты ўпарадкаваннем горада.

Упершыню працоўныя атрымаі магчымасць карыстацца бясплатнай медыцынскай дапамогай. Медыцынскія ўстановы перавезены на бюджэт часовага ўправлення. Адкрыты новы дзіцячы больніца на 60 коек, зубаврачэбны кабінет. Расшыраецца больніца Чырвонага крыжа з 30 да 60 коек. Адрываюцца першыя ў горадзе дзіцячыя яслі, новая раённая поліклініка, санітарная станцыя і кансуляцыйны дзіцячы і цяжарных жанчын.

Цяжка матэрыяльнае становішча работных, высокая плата за навучанне ў школе прывялі к тэму, што ў горадзе пакінута па-за школай больш 2000 дзяцей. Шрымаюцца энергічныя меры да поўнага ахвату вучобай усіх дзяцей школьнага ўзросту. Колькасць навучаныхся ў школе павялічылася на 1000 чалавек. Сетка школ расшыраецца.

На кожным участку гаспадаркі і культуры адтушацца прыход новага жыцця. Горад быстра мяняе сваё аблічча. Народ б'рзе свай лёс ва ўласнай руцэ. Уваўлены ў сваіх уласных сілах, поўны надзеяй на шчаслівае, радаснае будучае, ён ідзе да выбарчых урнаў.

ТЭАТР ДОБРЫ СПЕКТАКЛЬ

(Прэм'ера «Хто смеяцца апошнім» у Першым дзяржаўным драматычным тэатры БССР)

Арыгінальнасць і свежасць, якімі характарызуецца апошняя работа старошага драматычнага калектыва БССР, па дастойнасцю добра ўспрымаецца глядачом.

Штатм, заскараўляецца і танная іграваць выклікаюць суровае асуджэнне. Глыбіня, поўнакрывнасць дзеяння, пафас жыцця, мастацкая праўда — вось што хваліць пачуцці, што вабіць зрок глядача ў кожным новым спектаклі.

Спектакль «Хто смеяцца апошнім». Бадай, тым і вызначаецца, што ён новы ў поўным сэнсе гэтага слова, ён — шчога амаль не паўтарае, ён — лёгкі і свежы, арыгінальны і ўспрымальны. Таленавіты майстар слова аўтар камедыі-сатыры Дзят Крапіва стварыў яркі характары людзей у дзеянні. Настаючыя спектакля адназначна і. М. Расеўскі багатымі сцэнічнымі срокамі вызначыў ішчэ больш пўнае раскрыццё гэтых характараў. І па сцене — кавалек жыцця з усімі адценнямі, ва ўсёй наўнае.

Кантраст Крапіва напісаў сваю камедыю якая пасля студэнцкага Шенува ЦВ ВК(б), рашэнне якое было прама накіравана супроць перастрахоўшчыкаў, паліцэйнікаў, кар'ерыстаў. Гэтым ён своечасова адкінуўся на важнейшыя хвалюючыя пытанні.

Глядач бачыць навукова-даследчы інстатут, наглядзе, што ў ім робіцца. Ён бачыць чэсных, працавітых людзей і крываліных, полых, нікізменных людзяў-панакцаў гінучага свету.

Спектакль багаты срокамі сапраўднага майства, сапраўднага мастацкага першства. Гэтым вызначаюцца асабліва курьці акты. Спектакль не пакінае глядача роўнадушным да падзей, у ім паказваецца. У п'есе майстэрска выкрываецца значэнна дзейнасць прапраўдывага ў інстатуте ворага Гарлахаўкага, які хоча так перабатаць карты, каб свай сабой не спазнаў; агаляецца твар паліцэйніка Зяліна—агінага, неапаечнага ворага; паказваецца трус Туляга, які не знаходзіць у сабе мужнасці свечасцова выкрыць ворага.

Расквінуты сэнс правакатарскай работы Гарлахаўкага, яго распусце і ілжывучасці супроцьпастаўлена адкрытая і чэсная натура прафесара Чарнауса, метаіжніцкая энергія маладога навуковага работніка Веры, спакойная ўпэўненасць сакратара парткома Левановіча. Дзве сілы, дзве чётка акрэсленыя лініі.

Выдатны вобраз труслівага чалавечка, бясрыўнага Тулягі стварае заслужаны артыст БССР Г. Глебаў. Актар з

уласнай яму чоткасцю дакладна рысуе вобраз Тулягі, які паходзіцца падчас самага сабе, нерашчлівы і бязвольны.

Заслужаны артыст Л. Рахленка хоць у разе месці і няроўна, але таленавіта трактуе вобраз Гарлахаўкага. Асабліва насычана ігра Рахленкі ў апошняй сцене, дзе ва ўсю шырыню раскрываецца аблічча ваража палонка з трагічна-бухаліцкай банды. Вобраз Гарлахаўкага — новае творчае ўважэнне Рахленкі.

Паліцэйнік і паліцэйка Зяліна па-майстэрску іграе заслужаны артыст рэспублікі Б. Платонаў, які паказаў вялікі творчы магчымасці свайго талента. Пачуццё меры, умненне трымаць сабе ў ансамблі, меткасьць рысунка вобраза вызначаюць ігру Платонава.

І не на гэтым толькі грунтуецца спектакль. Галерыя станоўчых вобразаў, чотка і добра напісаных аўтараў, знайшла сваіх таленавітых выканаўцаў. Вартаўніка Нічыпара і прыбраліхачку Дню Кацю іграюць заслужаны артыст БССР Г. Грыгоні і Л. Рэжэка. Непасрэднасць, прастата і тонкі парэны юмар — вось чым веа ад гэтых вобразаў.

Прымаючае ўважэнне астаецца ад выканання ролі прафесара Чарнауса заслужаным артыстам БССР С. Бірля. Але ў капы вобраз Чарнауса м'ягкая, правільная трактоўка крыху ступоўваецца. Крыху схематычны, статычны Левановіч (артыст В. Кураўнаў) і Вера (артыстка Л. Шыноко), хоць агучылі ўважэнне ад іх іры з усім няроўнае.

Выпадае з агульнага тэпу ігра арт. В. Пола, якая пераігравае ў выкананні ролі жонкі Гарлахаўкага.

Недалокам спектакля, на нашу думку, з'яўляецца новізнасць і неакрэсленасць фінала. Капіюкі па сутнасці няма. Зяліна, што ўходзіць Тулягі з прыпалаткай галавы са схода, на якім быў выкрат Гарлахаўкага, завяршаецца спектакль. Але гэі разгортваюцца далей — спяна далейшых разжоў залішня.

Спектакль увогуле надзённы і лёгкі ўспрымальны. Усімі яркімі фарбамі свайго бл накіраван супроць ворагаў, паліцэйнікаў, паліцэйкаў, супроць тых, хто воляна пі нязвольна дапамагае ворагам.

Як камедыяна паставіцца, «Хто смеяцца апошнім» — новае дасягненне ўсёго тэатральнага мастацтва беларускага народа.

Поспеху спектакля садзейнічае добрае мастацкае афармленне мастака Шыляева.

П. ВІХРОУ.

ВЫСТАЎКА РАБОТ МАСТАКОЎ-САМАВУЧАК

5 лістапада ў мінскім клубе імені Сталіна адкрываецца выстаўка работ мастакоў-самавучак Мінскай абласці, прысвечаная ХХІІ гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. На выстаўцы будзе прадстаўлена каля 200 работ жывапісцаў, скульптараў, рысункаў па дрэву і інш.

Таленавіты скульптар-самавучка чырвонаармеец тав. Трафімаў выхуе да выстаўкі скульптурную групу на тэму «Сустрача працоўных Заходняй Беларусі з Чырвонай Арміяй». Настаўнік Смалыцкай сярэдняй школы тав. Маза прыслаў аскіс скульптуры «Старажытная

Беларусь». Інжынер Мінскай ТЭП тав. Стронгін напісаў карціны «Орджанікідзе ў рэзідцыі», «Партызаны» і іншыя. Слесар мінскай галантарнай фабрыкі імені Фрунзе тав. Манук закончыў работу над кампазіцыяй «Ленін і Сталін у Смольным».

На выстаўцы будзе прадстаўлена таксама мастацкая вышкола. Тут будзе паказаны работы вышывальніцы Марыі Лінай, узаагароджанай пачотнай грамацкай Вярхоўнага Савета БССР (калят «Першае мая» Уздзенскага раёна), калгасніцы Івашка (калят «Ленінская свабода» Пухавіцкага раёна) і інш.

НОВЫЯ КНІГІ «У ВЯНОК Т. Г. ШЭУЧЭНКА»

Выдавецтва Акадэміі навуў БССР выпуціла кніжку «У вянок Т. Г. Шэуцэнка», матэрыял якой прысвечаны вялікаму ўкраінскаму паэту-рэвалюцыянеру Тарасу Грыгор'евічу Шэуцэнка.

Вяліка адкрываецца ўспрымальны кніжка «Наэт сусветнага імені» — пісьменніцка-арганізацыя Міх. Лынькова. Зяліна ідзе вялікі графічны артыкул Б. Паустоўскага «Тарас Шэуцэнка» і творы беларускіх паэтаў, прысвечаныя памяці ге-

ніяльнага кабары. Сярод іх вершы народных паэтаў БССР, арванасоўшэ Я. Гупалы і Якуба Коласа, паэта-арганізацыя Пятруся Броўкі і паэты Эліз Агняпвет. Змешчана таксама артыкул пісьменніка-арганізацыя І. Валуці і драматычнае сцэнічнае з дзіцячых год Т. Г. Шэуцэнка «На віленскім шляху» — М. Клімковіч.

Кніжка добра афармлена. Яе тыраж 5 тысяч экзэмпляраў.

ДВАЦАЦГОДДЗЕ РАЗГРОМУ ЮДЗЕНІЧА

Барцабы за Петраград з'аўляецца адной з яркіх старонак гісторыі грамадзянскай вайны ў СССР.

Вясной 1919 года Антанце арганізавала супроць Савецкай рэспублікі свой першы паход.

Армія Юдзэніча ў гэтым паходзе адтрымала дапаможную ролю, атрымаўшы заданне аўдацца Петраградом. Імперыялістычная Англія аказала Юдзэнічу вельмі значна матэрыяльнае і фінансавое падтрыманне і ўважа свай флот у Фінскі заліў, намерваючыся ўзяць Петраград ударам з мора і з сушы.

Выганючы волю свайго гаспадары — Англіі, Паўночна-заходні корпус Юдзэніча перайшоў 13 мая ў наступленне з боку Эстоніі і, перамагчы слабыя часты 7-й арміі, прыкрытайшай Петраград, у кароткі тэрмін завхаўшы вялікую тэрыторыю на поўстанках да Петраграда.

На Петраградскім фронце стварылася лагражваючая ваенная абстаноўка, якая ўстаўлялася яшчэ тым, што ў самым горадзе і ў штабах 7-й арміі і яе часцей контррэвалюцыяны зліа сабе гнэды, падтрымоўвала ўдар з тылу.

Улічваючы гэту абстаноўку, партыя, В. І. Ленін прымаюць пад мер і пасылаюць таварыша Сталіна на Петраградскі фронт. Прыбывшы ў Петраград у другой палавіне мая, таварыш Сталін узду ў свае рукі кіраўніцтва і ў кароткі тэрмін аказаву абстаноўку. Непасрэдна пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна былі разгромлены ачагі ўнутранай контррэвалюцыі, праведзена вельмі значная работа па паліцыі безвольнасці чырвоных войск, у якія была паслана вялікая колькасць членаў партыі, падтрымоўка і работных Петраграда.

Над кіраўніцтвам таварыша Сталіна 14 і 15 чэрвеня былі падзелены мясціны на фронце «Красная Горка», «Обручев» і «Серая лозьда». У гэтай аперацыі таварыш Сталін майстэрска арганізаваў узаамадзеянне Балтыцкага флота і суходоўных сіл. Ударам з мора і з сушы (марскія спецыялісты лічылі такую ае-

рацыю немагчымай) чырвоныя войскі быстра аўдацілі мажымымі фартамі, моцна замацаваўшы правы фланг 7-й арміі. Рэарганізаваўшы войскі 7-й арміі, таварыш Сталін накіравае іх на важнейшыя аператыўныя напрамкі. Дзякуючы яго мерапрыемствам на фронце наступіў рэзкі пералом; чырвоныя войскі перайшлі ў рашучае наступленне і адкінулі белых каляка ад Петраграда.

Небеспэка Петраграду была ўстранена. Да вясні 1919 года Антанце арганізуе супроць Савецкай рэспублікі новы, другі паход, які ўваўшоў у гісторыю як «паход 14 дзяржаў». Стаўка на гэты раз была пастаўлена на армію генерала Дзэнкіна.

Юдзэнічу ў гэтым паходзе зноў была адрэзана дапаможная роля — ударам на Петраград адцягнуць нашы сілы ад рашучага, Паўднёвага фронту.

Пры садзейнічці інтэрвенцў Юдзэнічу ўдалося правесці рэарганізацыю сваёй арміі і значна яе ўзмацніць. Былі створаны 1-шы корпус графа Палена і 2-гі корпус генерала Арсеньева агучытай колькасцю каля 19.000 штыкоў і шабляў пры 57 гарматах, 6 танках, 4 бронепаліцах і іншым узбраенні.

Вельмі значна колькасць афіцэраў у арміі Юдзэніча (азін афіцэр на 4 салдаты) рабіла яе па характары афіцэрскай арміі таксама было ўмацавана: Юдзэніч атрымаў ад Калчака каля мільёна фунгаў стэрлінгаў, а ад англічан — узбраенне і новае абмундзіраванне, у якое ён апрануў свае войскі.

Войскам Юдзэніча на Петраградскім напрамку па-ранейшаму супроцьстаяла наша 7-я армія.

Згодна плана, выправаванага белым камандаваннем, гадоўны ўдар павінен быў наносіць 1-шы корпус графа Палена і зводны атрад палкоўніка Хамутова ў напрамку Імбург — Гатчына, г. зн. па найкарэйшаму напрамку на Петраград. Корпус генерала Арсеньева атрымаў за-

дачу — ударам у напрамку станцыі Стругі Белыя адцягнуць сілы 7-й арміі ад Гагоўнага, Петраградскага напрамку.

У адпаведнасці з гэтым планам раённай 28 верасня 2-гі корпус белых перайшоў у наступленне і не гледзячы на героіскае супраціўленне нашых 19-й і 10-й стралковых дывізій, прарваў фронт і 4 кастрычніка заняў станцыю Стругі Белыя.

Камандаванне 7-й арміі, не разгледзячы свечасова плана белых, перакінула з Петраградскага напрамку на Луцкі аду з лепшых брыгад, аблягчыўшы гэтым наступленне белых на Петраград.

У ноч з 9 на 10 кастрычніка перайшла ў наступленне і асноўная групуўка белых, імкнучыся адрэзаць і знішчыць чырвоныя войскі, якія дзейнічалі на поўнач ад Балтыцкай чыгункі. На ўсім фронце завязаліся жорсткія баі.

Чырвоныя часты ўпорна адстаівалі кожную пядзь зямлі і кожны населены пункт. Аднак перавага белых па колькасці і тэхніцы дада і магчымасць працовацца ўперад. 11 кастрычніка белыя завхапілі Імбург, 14-га — Лугу, 16-га — Краснае Сяло, а 17 кастрычніка — Гатчына. Як і вясной, наступленне белых суправаджалася грабжамі і насіламі над насельніцтвам захвачаных раёнаў.

Адначасова з наступленнем наземных войск праціўніка англіійскія эсмінцы пачалі абстрэл узбярэжжа Фінскага заліва і высадку дэсанту. Гэтыя дэсанты суправаджаліся налетамі белай авіяцыі і самбарыроўкай фортаў «Красная Горка», «Серая лозьда» і іншых пунктаў.

НАСУСТРАЧ XXII ГАДАВІНЕ КАСТРЫЧНІКА

ДАТЭРМІНОВА ВЫКАНАЛІ ГАДАВУЮ ПРАГРАМУ

ГОМЕЛЬ, 21 кастрычніка. (Спец. нар. «Звезда»). Рытхуючы дастойную сустрэчу XXII гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, Новабеліцкі тлумачкабінат (Гомель) на аснове сацыялістычнага выканаўчага дагавора да 20 кастрычніка гадавую вытворчую праграму на 102 проц., знізіўшы сабекошт на 1,3 проц.

на года дашы звыш плана прадукцыі на 7 мільянаў рублёў. Да 20 кастрычніка выканаў сваю гадавую праграму мелянічны камбінат. План выканан на 100,3 проц. Калектыв мелянічнага камбіната ўзяў на сабе абавязальства да канца года дашы звыш плана прадукцыі на 2.225 тысяч рублёў.

Я. САВІЦКАЯ.

ВЫТВОРЧЫЯ ПЕРАМОГІ

Ва ўсіх пехах і аддзелах мінскага вагона-рамонтнага завода імені Міяснікова шырока разгорнута перадакстрычніцкая сацыялістычная спарборніца, якое з кожным днём прыносіць выдатныя перамогі. Амерыканскія заводы краснапролетарскай рабочай калёснага пяха ўзялі абавязальства сфармаваць у кастрычніку звыш плана 5 калёсных пар. На 20 кастрычніка ўжо сфармавана 27 калёсных пар, пры месчным заланні 25.

СПАБОРНІЦТВА ДВУХ ШЧАЦІННЫХ ФАБРЫК

Уступішы ў спарборніцтва з Озкардай шчаціннай фабрыкай, рабочы калектыв гомельскай шчаціннай фабрыкі «Чырвоны Кастрычнік» абавязаўся штодзённа выпускаць 617 кілаграмаў шчаціны, замест 527 па плану. Гэты пункт дагавора стыханеўцы з часцю выконваюць. Зараз прадпрыемства штодзённа вырабаўвае да 640 кілаграмаў гатовай шчаціны.

Да апошняга часу на ўчастку зноскі шчаціны было вельмі многа адыхоўна, якія ў асноўны дні дасягалі 40 проц. Пасля перабудовы тэхналагічнага працэса працент адыхоў скараціўся да 10. У перадакстрычніцкім спарборніцтве асабліва вызначаюцца аўтаматны пях. Ён выконвае сваё дзённае заланне на 160 проц. 70 проц. рабочых пяха з'яўляюцца стыханеўцамі і дашы па паўтары дзень нормы за змену.

ТАРФЯНІКІ РЫХТЮЮЦА ДА НОВАГА СЕЗОНА

Сярод рабочых торфазавода «Свабода» разгарнулася сацыялістычнае спарборніцтва за ўзоруна падрхтоўку да сезона торфазабойчы 1940 года. Брыгады тт. Мажара і Свярчкова выконваюць сваё вытворчае заланне на 214—247 процантаў. На заводзе закончана ўжо ўборка торфу. Звыш плана вывезена і адгружана 28 вагонаў торфу.

СПАБОРНІЦТВА БРЫГАД

Ва ўсіх зменах мінскага шклозавода «Пролетары» адбыліся шмат рабочых, на якіх абмяркоўвалася пытанне аб падрхтоўцы за XXII гадавіну Кастрычніка. Асобныя брыгады заключылі паміж сабой дагаворы на лепшую сустрэчу выліка свята. Брыгада тт. Тав. абавязалася выконваць сваё зменнае заланне на 200 проц.

На раздэ ўчасткаў вытворчасці нехапае кваліфікаваных рабочых. Аб гэтым даведзлася стары кадравы рабочы завод тав. Баран, які зараз з'яўляецца пенсіянерам. Ён прышоў на завод і папраціў, каб яго паставілі працаваць на паўтарымаце. Не гледзячы на тое, што т. Баран ужо доўгі час не працуе ў пяху, ён з першых-жа дён пачаў выконваць сваю норму на 138 проц.

Здаюць ільнопрадукцыю

ЧАШНІКІ. Уключышыся ў перадакстрычніцкае сацыялістычнае спарборніцтва, калгаснікі Сіцічанскага сельсаведа палёзшыўшы арганізавалі падняць ільнопрадукцыю са спеціяльнай сартыроўку і злучылі яе на дзяржаўны ільнопавод. Калгаснікі «Чырвоны росквіт» і «Бодас» заключылі разлік з дзяржавай. Яны ўжо здалі

больш 42 тон высокакаснай прадукцыі. Высокі ўраджай ільну дае магчымасць пераключыць кантракцыйныя дагаворы на здачу ільнопрадукцыі. Калгаснікі Лазукоўскага сельсаведа паставілі перад сабой задачу: да свята выканаць план здачы трысты на 300 проц.

ПЕРАВЫКОНВЮЦЬ НОРМЫ

ПОЛАП. Знатны трактарыст Полацкай МТС, узнагароджаны медаллю «За трыюнаую лобасць». Наум Сафроненка спарборнічае з трактарыстам гэтай-жа МТС Максімам Егоравым. Сафроненка ўзяў на сабе абавязальства да свята выпараваць на сваім трактары «Універсал-2» 400 гектараў замест гадавой нормы 260 гектараў. Абодва трактарысты на забавенны ворыдэ дабіліся высокай прадукцыйнасці працы. Тав. Сафроненка за апошнія 7 дзён выконвае нормы на 200 проц. Усяго ў гэтым годзе тав. Сафроненка ўзараў больш

350 гектараў. Не адстае ад Сафроненка і тав. Егораў. Ён штодзённа ўзварае на 6 гектараў пры норме 3,7 гектара. На прыкладу тт. Сафроненка і Егорава шырока разгарнулася перадакстрычніцкае сацыялістычнае спарборніцтва ва ўсіх трактарыст брыгадах Полацкай МТС. Трактарысты Полацкай МТС рашылі зазнаменаць кастрычніцкі ўрачыстасці ступоцантвым выкананнем гадавога залання трактарных работ на МТС. (БЕТА).

КВІТНЕЕ КАЛГАСНАЯ ВЁСКА

ЧЫРВОНАЯ СЛАБАДА. З кожным годам растуць багаты калгас «Троіца папавоў» Сяміжоўскага сельсаведа. Мясце сваё адбачыла калгасная вёска. Тут вырастае збожжя новых калгасных будынкаў. Прагожа выглядаюць пабудаваны клуб на 500 месца, дзіцячы асяд, новыя дамы калгаснікаў. Багаты ўраджай даў калгасныя палі. У гэтым годзе ў сярэднім кожны гектар даў 15 цэнтнераў зернавых. На прападзень калгаснікі атрымаюць каля 3 кілаграмаў збожжя і на 9 кілаграмаў бульбы. Калгаснікі Пушэка і Падворніч на свае прападзі атрымалі авансам на 180 пузоў збожжя, на 1.000 пузоў бульбы і многа іншых прадуктаў.

Разам з ростам замужнасці расце і культура калгаснікаў. Калгаснікі выліваюць і чытаюць газеты. Пры калгасным клубе працуюць драматычны і харавы гурткі. У клубе ёсць радыё, ровнія ігры, калясная бібліятэка. У калгасе ёсць свой лугавы адрэктар. Поўным завяршаннем сельскагаспадарчых работ сустракаюць калгаснікі XXII гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. (БЕТА).

ЗАЯВА СТАРШЫНІ ЛАТВІЙСКОЙ ГАНДЛЁВАЙ ДЭЛЕГАЦЫ ПРАДСТАЎНІКАМ ДРУКУ

РЫГА, 20 кастрычніка. (ТАСС). Учора ў 6 гадзін вечара з Масквы вырхалася латвійская гандлёвая дэлегацыя на чале з кіраўніком латвійскай гандлёва-прамысловай камеры А. Берзіньш. У гутарцы з прадстаўнікамі друку старшыня дэлегацыі А. Берзіньш заявіў: «Перагаворы, якія ў Маскве вяла латвійская дэлегацыя аб расшырэнні гандлёвых сувязей, далі добрыя рэзультаты. 18 кастрычніка пагадненне аб гандлёвых абаротах паміж Латвіяй і Савецкім Саюзам на 1939-40 г. Перагаворамі са старані Савецкага Саюза кіравалі Народны Камісар Знешняга Гандля Мікіян і яго намеснік Спеланаў. Актыўны ўнёсак абодвух кіраўнікоў знешняга гандля Савецкага Саюза ў перагаворы забяспечыў быстры ход перагавораў, без якіх-небудзь разыходжаннаў і думкаў. Трэба адзначыць іх правільнае і глыбокае разуменне гаспадарчых умоў Латвіі і жаданне аказаць дружэственае падтрыманне неаглядным патрабам пашай гаспадарцы. Адзначышы, што пагадненне павялічыла ў некалькі разоў пярэранні тавараабмен, А. Берзіньш сказаў: «На прагату ўсіх пярэраніх год наш гандлёвы абарот з Савецкім Саюзам па-

казваў хоць і павольна, але ўсё-ж беспералыну тэндэнцыю росту. Вайна ў Заходняй Еўропе затруціла нашы сувязі з многімі рынкамі. Расшырэнне гаспадарчых сувязей з дзяржавай, якая ў нашым знешнім гандлі заўсёды адгрывала важную ролю і якая, як і мы, стаіць за мір і нейтралітэт, з'яўляецца таму логічным вывадам у пярэранніх акалічнасцях. Пагадненне забяспечвае нам атрыманне важнейшых вітаў сыравіны ў размерах, задавальваючых патрабаванні нашага рынку. Мы зможам таксама на аснове гэтага пагаднення размышчаць у Савецкім Саюзе ў павялічаных размерах нашы экспартныя тавары і тым самым забяспечыць нармальную вытворчасць на экспарт у нашай сельскай гаспадарцы і ў прамысловасці. Асабліва павінен быць падкрэслены дух узаемаразумення і прызнання ўзрэмных інтарэсаў, якім былі адзначаны перагаворы ў Маскве. Дасягнутае пагадненне трэба разглядаць не толькі як назывычай важнае ў гаспадарчых адносінах, але і як новае пярэранжэнне дружэственага супрацоўніцтва паміж Латвіяй і Савецкім Саюзам».

ВАЙНА Ў ЕЎРОПЕ

ЗВОДНА ВЯРХОУНАГА КАНДАНВАННЯ ГЕРМАНСКОЙ АРМІІ. Вярхоўнае камандаванне германскай арміі павялае: у паграціонна раёне паміж Мозелем і Саарбругенам на асобных участках фронта наглядзена ажыццэная артылерыйская і разведвальная дзейнасць. Учора непрыяцель пакінуў таксама Вардскі лес на захад ад Саарбругена ад самай граніцы. На дастаткі ўчастках захаднага фронта акрамя мясцовага слабага агню артылерыі нічога не наглядзалася.

дзённяў ад 20 кастрычніка пша: «За выключэннем некалярай перагруппіроўкі часцей і работ на ўмацаванні новых ліній, выкліканых з прычыны адыхоў Французскіх войск ад раней занятых пазіцый, нічога асаблівага не адзначаецца. На занятых ім пазіцыях праціўнікі вырыў новыя траншэі і заняў блокгаўзы, у якіх знаходзіліся да 16 кастрычніка Французскія кулямётныя гнёзды». Далей у аглядзе гаворыцца аб тым, што германскія войскі падрхтоўваюць пазіцыі на выпадак новага Французскага наступлення. З абодвух бакоў меці месца буйных разведвальных аперацыяў, неабходных ў сувязі з заняццем новых пазіцый. Аднак разведвальныя групы абодвух бакоў, за выключэннем вух-трох выпадкаў, не прыхадзілі ў сутыкненне. Дзеянні артылерыі былі таксама пазначанымі.

МАРСКІ БОЙ ЛЯ БЕРАГОУ ДАНІІ. ЛОНДАН, 21 кастрычніка. (ТАСС). Агенства Бомбтыш найаёт прэс паведамае, што 19 кастрычніка на захад ад Скагена (Данія) адбыўся марскі бой. Як мяркуюць, у бой прымаўла ўзлеж некалькі буйных ваянных караблёў.

ЭВАКУАЦЫЯ ФРАНЦУЗСКИХ ПАГРАЧІОННЫХ РАЕНАУ. ЛОНДАН, 21 кастрычніка. (ТАСС). Агенства Рэйтэр перадае з Люксембурга аб эвакуацыі Французскай часткі вёсці Монлорф і ўсёго раёна Эбранж, які знаходзіцца на франка-люксембургскай граніцы. Вёска Монлорф знаходзіцца ў 14 мільях на паўночны-ўсход ад Тонвіяля, а Эбранж — у 8 мільях на поўнач ад яго.

ПАРЫЖ, 21 кастрычніка. (ТАСС). Агенства Гавэ перадае наступнае камуніке: «Раіна 21 кастрычніка. Пач прышла саляквіна. Наглядзена актыўнасць патрулёў і павялікая артылерыйская перастрэлка».

БРУСЕЛЬ, 20 кастрычніка. (ТАСС). Газета «Ші парыз'ен» у аглядзе ваянных

Заява Чэмберлена ў палаце абшчын

ЛОНДАН, 20 кастрычніка. (ТАСС). Як паведамае агенства Рэйтэр, учора ў пянае абшчыні выступіў глава ўрада Чэмберлен з пазачарговым паведамленнем аб падпісанні англа-франка-турэцкага пакта. Чэмберлен напоіміў на свой заяве ад 12 мая, у якой ён паведаміў, што англійскі і турэцкі ўрады рашылі заключыць пагадненне. У далейшым было рашана, што гэта пагадненне павіна прыняць форму трыбаковага пакта паміж Англій, Францыяй і Турцыяй. Пагадненне аб умовах дагавора было дасягнута, прыкладна, 3 тыдні таму назад, але напісанне дагавора было адкладзена са згоды англійскага і Французскага ўрадаў, бо турэцкі ўрад спазываўся, што візіт турэцкага міністра замежных спраў у Маскву закончыцца заключэннем паралельнага савецка-турэцка-

кага дагавора. Перагаворы, якія Саарбругена вёў у Маскве, пярэч часова спынены. Чэмберлен заявіў, што турэцкі ўрад лічыць, што некаляра праранова, зробленыя савецкім урадам, не маглі быць прымыраны з пунктамі, аб якіх ужо была дасягнута дагаворанасць паміж Турцыяй, з адной стараны, і Англіяй і Францыяй — з другой. Тым не менш, як у Маскве, так і ў Анкары было аб'яўлена, што турэцкія адносіны з савецкім урадам, як і ў мінулыя, будуць аснованы на дружбе. Тым часам турэцкі ўрад рашыў не адкладваць больш падпісанне англа-турэцкага дагавора, і я рад паведаміць палаце, — сказаў Чэмберлен, — што дагавор быў падпісан у Анкары паўгадзіны таму назад.

ПАЛІТЫКА ЛІТВЫ У ВІЛЕНСКИМ ПЫТАННІ

КАУНАС, 20 кастрычніка. (ТАСС). Газета «Літувос айдас» у перадавым артыкуле, прысвечаным палітыцы Літвы, піша: «Мірнымі спосабамі мы ажыццявілі вачную мару нашага народа аб звароце Вільня і Віленскага края Літве. Гэта вялікі поспех нашай мірнай палітыкі. Літва без праціны крыві атрымала тое, што ёй належыць па праву. Неабходна пачаць перагаворы, што з'яўляюцца гэта зробіць толькі таму, што Савецкі Саюз, які так-

сама выдэ няўхільную палітыку міру і асуджае агрэсію, на дастойству апаніў справядлівыя аргументы Літвы і яе ясную палітыку міру. Зварот Вільня Літве з'яўляецца дасягненнем мірнай палітыкі Савецкага Саюза і Літвы. Адначасова гэта з'яўляецца для ўсяго свету выдатным прыкладам таго, як можна многата дасягнуць мірным шляхам. Літвыскі народ будзе вачна памятаць аб гэтым».

Ілжывае паведамленне літоўскай газеты «XX Амжыус»

КАУНАС, 20 кастрычніка. (ТАСС). Газета «XX Амжыус» у нумары ад 13 кастрычніка змяшчала ілжывае паведамленне аб тым, што, як абласцей, занятых Савецкім Саюзам, украінцы групамі ўцякаюць у Германію. Уступішы на шлях скажання сапраўнасці, газета даходзіць да таго, што называе фантастычную пыфру бекманай ў Германію з Заходняй Украіны дельце не ў 200 тысяч чалавек.

Змяшчаючы гэтыя ілжывыя свідраванні, газета спасылаецца, як на квінтэ, на паведамленне берлінскага карэспандэнта шведскай газеты «Стэггльмс тыднінген».

„ДЭЙЧЭ АЛЬГЕМЕЙНЕ ЦЭЙТУНГ“ АБ ПАЛІТЫЦЫ АНГЛІІ Ў ПРЫБАЛТЫЦЫ

БЕРЛІН, 19 кастрычніка. (ТАСС). Газета «Дейчэ альгемейне цейтунг» змяшчала перадавы артыкул, прысвечаны англійскай палітыцы ў Прыбалтыцы. Газета піша, што ў 1925 годзе буйная англійская марскія злучэнні, якія адправіліся ў Данію і Швецыю з «візітамі ветлікасці», наведлі астэоніка парты. Ішч раней у Англій выказвалася такая думка аб астравых Эзэль і Лаго, якая сведчыла аб намеры англійца стварыць ў ўсходняй частцы Балтыйскага мора другі Прыбалтар. Ужо тады стала вядома, што англійскія таварысты закупілі ў ваколіцах Галіна 30.000 гектараў зямлі. Англія вяла перагаворы з Эстоніяй аб уступішы абодвух астравоў, а наведанне англійскімі карабамі Балтыйскага мора ў 1925 годзе было непасрэдна звязана з гэтым. Спробы англійца не ўдаліся. Англія, адзначае газета, і пасля гэтага Англія не пераставала імкнуцца пранікнуць у Прыбалтыку. Для таго, каб прыгнупць прыбалтыйскія краіны, Англія скарысталася сваё

эканамічнымі і культурнымі сувязі з імі. Асабліва інтэнсіўна Лондан развіваў эканамічныя сувязі. Прадэстаўляліся крэдыты, пазыкі, на аснове якіх паставіліся, гадоўным чынам, машыны, чыгуначнае абсталяванне, судны і самалёты. Англія пачала дктываць Латвіі пены на тавары. Яна навізала ёй прадметы ўзбраення. Латвія павіна была зрабіць вялікія заказы англійскім фірмам, а англійскі ўрад гарантаваў іх фінансаванне заказаў. Па словах газеты, Лондан імкнуўся стварыць блок балтыйскіх дзяржаў і Польшчы і проціпаставіць яго вялікім дзяржавам — Германіі і Расіі. Гэта яму ўдалося. Пасля заключэння дагавора паміж СССР і балтыйскімі дзяржавамі, заказ чынае газета, гэтыя англійскія спробы палітэі поўную няўдачу. У Балтыйскім басейне створан новы парадок. Права вырашачь пытанні, звязаныя з Балтыйскім морам, маюць выхадна народны Прыбалтыкі.

Прагэсты англійскіх рабочых супроць падоўжання рабочага дня

ЛОНДАН, 21 кастрычніка. (ТАСС). Газета «Дейлі уоркер» паведамае, што рабочыя розных ваянных заводаў аказвалі супраціўленне ўдзельню звышнормавым работам і амаўляюцца працаваць у суботу вечарам. Каб пазбегнуць сур'езных выступленняў, уладальнікі прадпрыемстваў былі вымушаны ўступіць у рабочыя. Рабочыя большасці фабрыкі і заводаў патрабуюць скарачэння 70-гадзінага ра-

бочага тыдня. Як правіла, рабочы дзень на ваянных заводах па ўсёй Англій складае 10 гадзін. Такая напружаная работа падтачае сілы рабочых. На адным авіяцыйным заводзе рабочыя ажыццявілі працаваць у нярэгулі і за гэта былі агратараны ад работы на два дні. Толькі энергійныя патрабаванні рабочай дэлегацыі прымуслі дзірэкцыю сныніць падоўжную працятку.

НА ФРАНТАХ КІТАЯ

У ЦЕНТРАЛЬНЫМ КІТАІ. У правісны Пэньні 18 кастрычніка кітайскія войскі, якія дзейнічаюць на захад ад Фынсіна, занялі некалькі горных пунктаў, знаходзячыхся за 9—11 кіламетраў ад горада. Раіцой 19 кастрычніка 3 калоны кітайскіх войск пачалі атаку горада. Японскія часці, налічваючы 2 тыс. чалавек, адбілі першую атаку кітайцаў, страціўшы 300 чалавек. У час бою на японскай старане прымаў ўзлеж 3 самалёты і дагаворныя артылерыйскія часці. Ён прадаўляюцца.

У паўночнай частцы правісны Пэньні азначаюцца канцэнтрацыя кітайскіх партызан, моцна ўтрымліваючых рад пунктаў. У ПАУНДЭВІМ КІТАІ. У паўднёва-ўсходняй частцы правісны Шаньсі абавязваюцца жорсткія бачі. Кітайскія войскі выбілі японцаў з раду пунктаў, размешчаных у ваколіцах Хугуана. У ПАУНДЭВІМ КІТАІ. На паўднёвы-захад ад Кантона кітайскія войскі пачалі 19 кастрычніка шырокае наступленне на японскія пазіцыі ў раёне Сінхуэй. У рэзультате прадрхнятых аперацыяў кітайцы ўжо ажыццявілі японцаў рад пунктаў, размешчаных у ваколіцах горада.

УРЭГУЛІРАВАННЕ КАНФЛІКТА У ГУЛАНЬСУ

ТОКІО, 19 кастрычніка. (ТАСС). Агенства Дожей цусін паведамае аб дасягнутым пагадненні паміж японскімі генеральнымі консуламі Уціда і ўладамі сельтамеце вострава Гуланьсу. Пагадненне прадуладжае супрацоўніцтва муніцыпальных улад з японскай консульскай паліцыяй «у кантролі над антыяпонскімі элементамі».

Ураўне ўніа авангардныя кітайскія часці знаходзяцца ў 20 кіламетрах ад паўднёвых ўсход ад горада. У правісны Пэньні японцаў уладася праправаць чыію кітайскіх войск, асаджаў-сянцэў, вяла знята. Урады Японіі і ШПА аддалі загад эвакуіраваць з вострава свае марскія дэсанты. (Англійскія і Французскія дэсанты былі, на словах агенства, адкіданы адразу-ж пасля ўзнікнення вайны ў Еўропе).

ПАЎСТАННЕ ДВУХ ЯПОНСКИХ ДЫВІЗІЙ У ХАНЬКОУ

ШАНХАЙ, 21 кастрычніка. (ТАСС). Газета «Чайна прэс» паведамае, што, па вестках толькі што прыбыўшых з Ханькоу асоб, каля 2 месяцаў таму назад дывізія японскіх войск, расквартираваных у Ханькоу, узялі паўстанне. Паўстанне было падаўлена, найбольш актыўныя ўдзельнікі яго пакараны смерцю. Адна з дывізіяў у поўным саставе пераведзена ў другое месца.

НЬЮ-ЁРК, 19 кастрычніка. (ТАСС). Дзяржаўны дэпартамент ШПА паведамаў, што амерыканскія і японскія войскі, якія выслазіліся на тэрыторыі сельтамеце ў Гуланьсу ў сярэдзіне мая, 18 кастрычніка адначасова пакінулі востраў.

ДЗЕННІК

22 кастрычніка абудзена нарада партыйна-гаспадарчага актыва Кагановічскага раёна гор. Мінска па пытанню аб выліках работы прамысловасці раёна за III

квартал і задачах перадакстрычніцкага спарборніцтва. Народа абудзена ў клубе фабрыкі імені Кагановіча (Наміта, 32). Пачатак у 7 гадзін вечара.

В. а. адзнакага ролантара Т. С. ГАРБУНОУ.

ПЕРШЫ БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТРАП. Сёння спектакль імя. 2 лістапада — аб'ёмнае № 40. «ХО СМЯЕНЦА АПОПНІМ». ВЯДЦІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА 23 кастрычніка — аб'ёмнае № 118. ЦАРСКАЯ НЯВЕСТА. Билеты ў тэатральнай касе (Дом прамысловы) з 12 да 5 г. дзён у дзень пастаноўкі — у касе тэатра з 6 г. веч.

ДА ўВАГІ ПАЧАТКОВЫХ, НЯПОЎНЫХ СЯРЭДНІХ ШКОЛ І ІНШЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОЎ. У СВЯЗІ З НАБЛІЖЭННЕМ ЗАКАНЧЭННЯ БЮДЖЭТНАГА ГОДА, СПЯШАЙЦЕСЯ ВЫСЛАЦЬ ЗАКАЗЫ НА ВУЧЭБНА-НАГЛЯДНЫЯ ДАПАМОЖНІКІ МАГАЗІНУ № 56 МІНГОРПРАМГАНДЛЯ. ЯКІ ПАПОЎНЕН ШЫРОКІМ АСАРТЫМЕНТАМ ПА РОЗНЫХ ТЭМАТЫКАХ ДЛЯ ФІХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОЎ: ПА ФІЗЫЦЫ, МАТЭМАТЫЦЫ, ХІМІІ, ВІДЛОПІ І ІНШ. ВУЧЭБНЫХ ДІСЦЫПЛІНАХ; ПРАЕКЦЫЙНУЮ АПАРАТУРУ І ДІКТАРЫ, АЛАСКОШЫ, ЭНЦЫКЛОПЫ І АЭЛЕКТРЫЧНЫ І КАРБОННЫ АПАРАТАМІ; ДЫНАМІТЫВЫ ПА ШКЕ І НА ПЛЭНДЫ; ПА ГІСТОРЫІ, ЛІТАРАТУРЫ, ФІЗЫЦЫ, ГЕАГРАФІІ І ІНШ. ГАЛІНАХ; ПА ЖЫВЕЛАГАДОЎЦІ; ДРУГАВАНЫЯ ДАПАМОЖНІКІ: КАРТЫ, ГЕАГРАФІЧНЫЯ, ГІСТАРЫЧНЫЯ, КОНТУРНЫЯ, ГЛОБУСЫ, АТЛАСЫ, ТАБЛІЦЫ І КАРШЫНІ.

Дзяржаўная філармонія БССР. КАНЦЭРТНЫ СЕЗОН 1939-40 г. У канцэртах прымуць удзел мастакі калектыву Дзяржаўнай філармоніі БССР і лепшыя мастакі калектыву Савецкага ССР, народныя артысты музыкантаў-выканаўцаў, народныя і асадужаныя артысты БССР і брацкіх рэспублік (літвы, латышскія, эстонскія, беларускія, польскія, украінскія, хаварыцкага мастацтва і інш.). Выпушчаны АБАНЕМЕНТЫ НА ПАСТАЯННЫЯ МЕСЦЫ. На зааўках устаноў і прадпрыемстваў напружана працаваць на выкананне дагавораў. Даведзі на тэлефон № 24-700.

НОВОЕ НАРУЖНОЕ ОБЕЗЗАРАЖИВАЮЩЕЕ СРЕДСТВО ДИММАРГЕН. ПРИМЕНЯЕТСЯ: ПРИ НАСМОРКЕ, АНГИНЕ И НЕПРИЯТНЫХ ВКУСОВЫХ ВОШУЩЕНИЯХ ВО РТУ ПРИ ЗУБНЫХ ПРОТЕЗАХ (СРЕДИСЛОВИЕ И ПОДКОЖИНЫЕ ВТЯ-В КЛЕПЕШ НА СТАКАН ВОДЫ). ПРИ СЖИГАХ, ПОРЕЗАХ, НАРЫВАХ (ПРОФИЛАКТИКА И ПОЗНАНА-16 КАПЕЛЬ НА СТАКАН ВОДЫ). ДЛЯ СПРИНЦЕВАНИЯ В ГИГИЕНИЧЕСКИХ ЦЕЛЯХ (8 КАПЕЛЬ НА СТАКАН ВОДЫ). ВЫДАВЕШВ ГАЗЕТЫ «ЗВЕЗДА» ПАТРУБОУЦА КАТАРАРЫ І ПРЫВАДЛІЦЫЦЫ. На пастаянную работу: Звартацца: г. Мінск, Савецкая, 46.